Total No. of Questions: 33]

[Total No. of Printed Pages: 12

SS

2037

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਨਾਲ਼ੀ

ELEMENTS OF BOOK-KEEPING (TP)

(Business and Commerce Group)

(Taxation Practices Trade)

Paper-I

(Punjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed: Three hours

Maximum marks: 80

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੈਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲ਼ੇ ਖ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 190 ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।
 - (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੈਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੈਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।
 - (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਲੀ ਪੈਨਾ/ਪੈਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
 - (iv) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ (ਭਾਗ–II, ਭਾਗ–III ਅਤੇ ਭਾਗ–III) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
 - (v) ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਖੇ ਹਨ।
 - (vi) ਭਾਗ–I ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 10 ਤੱਕ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਦੇ 10 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।
 - (vii) ਭਾਗ–II ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 11 ਤੋਂ 25 ਤੱਕ 4-4 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ 10 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਸਪੱਸਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਪੇਜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।
 - (viii) ਭਾਗ–III ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 26 ਤੋਂ 33 ਤੱਕ 6 ਅੰਕਾਂ ਦੇ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਜ ਦਾ ਉੱਤਰ 2 ਸਫ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।
 - (ix) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਮਾ/ਘਟਾਉਣ ਵਾਲਾ Simple Caclulator ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਭਾਗ–I

4.	ਵਟਾਂਦਰਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ।
	ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।
	ਹ੍ਰਾਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ ।
1.	ਬੈਂਕ ਸਮਾਧਾਨ ਵਿਵਰਣਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਇੱਕ ਜਨਵਰੀ 2009 ਨੂੰ ਅਰਚਨਾ ਦੀ ਪੂੰਜੀ 50,000 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇੱਕ ਜੁਲਾਈ 2009 ਨੂੰ ਉਸਨੇ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇਦਾਰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 1,200 ਰੁਪਏ ਕਢਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਹਰਣ ਤੇ ਵਿਆਜ ਪਤਾ ਕਿਰੋ ਮਾਰਚ 31,2016 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਐਤਿਮ ਚਿੱਠੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਗੀਆਂ : ਲੇਣਦਾਰ = 30,000, ਸਥਾਈ ਸੰਪਤੀ = 50,000, ਦਵਤਰੀ ਖਰਚੇ = 20,000, ਵਿਕਰੀ = 2,00,000, ਅਰੈਂਭਿਕ ਸਟਾਕ = 60,000, ਵੇਚੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਲਾਗਤ = 1,50,000, ਦੇਣਦਾਰ = 60,000, सर वि 24. 22. 25. 23. 27. 26. ਤਿਆਰ ਕਰੋ।

ਤਲਪਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਅਸੁੱਧੀਆਂ ਦੀ ਸੋਧ ਕਰੋ : ਖਰੀਦ ਬਹੀ ਦਾ ਜੋੜ 100 ਰੁਪਏ ਘੱਟ ਲੱਗ ਗਿਆ। (3)

21.

 Ξ ਹਰੀ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ 151 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਕਰੀ ਬਹੀ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਲਿਖੀ ਗਈ ਪਰ ਖਤੋਨੀ 115 ਰੁਪਏ ਨਾਲ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 300 ਰੁਪਏ ਦੀ ਛੋਟ ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ ਗਈ

(iv) ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਯੋਗ ਬਿੱਲ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ 100 ਰੁਪਏ ਵੱਧ ਲਿਖੇ ਗਏ

ਲਾਭ ਰਹਿਤ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ ।

ਚਾਲੂ ਸਾਲ 31-3-2012 ਲਈ ਚੈਦੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੋ : ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਚੈਦਾ =1,08,000

ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਚੈਂਦ 9,000 1-4-2011 31-3-2012 12,000

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਮਿਤੀ ਦੱਸੋ

11,000

2,000

ਬਿਲ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਿਲ ਦੀ ਸਮਾਂ ਅਵਧੀ

(i) 1 ਜਨਵਰੀ (ii) 30 ਮੱਈ 3 ਮਹੀਨੇ 45 ਦਿਨ しいとし

ਵਪਾਰਕ ਖਾਤੇ ਦੇ ਡੈਬਿਟ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਮਦਾਂ ਪਾਈਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ?

ज्ञवा–Ш

ਇੱਕ ਕੈਪਨੀ ਇੱਕ ਮਸੀਨ ਇੱਕ ਜਨਵਰੀ 2005 ਨੂੰ 56,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਖ੍ਰੀਦਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਤੇ 4,000 ਰੁਪਏ ਖਰਚਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਨਵਰੀ 2006 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਸੀਨ 40,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਖ੍ਰੀਦੀ। ਇੱਕ ਜਨਵਰੀ 2007 ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਮਸੀਨ 1 ਜਨਵਰੀ 2005 ਨੂੰ ਖ੍ਰੀਦੀ ਸੀ ਉਸਨੂੰ 40,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਘਿਸਾਵਟ ਹਰ ਸਾਲ 31 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ 10% ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਥਾਈ ਕਿਸ਼ਤ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 2005 ਤੋਂ 2008 ਤੱਕ ਦਾ ਮਸੀਨਰੀ ਖਾਤਾ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਵਰਣ ਤੇ 31 ਦਸੰਬਰ 2006 ਦਾ ਬੈਂਕ ਸਮਾਧਾਨ ਵਿਵਰਣ ਤਿਆਰ ਕਰੋ :

ਰੋਕੜ ਬਹੀ ਦੀ ਬਾਕੀ = 1850 ਰੁਪਏ

(ii) 6,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੈਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪਰ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ । +

(iv) ਇੱਕ 510 ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈਕ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਇਆ ਪਰ ਗੌਲਤੀ ਨਾਲ 501ਰੁਪਏ ਕ੍ਰੇਡਿਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।— (iii) ਧਵਨ ਤੇ ਇੱਕ 200 ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਇਆ, ਨਿਰਾਦਰਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। 2

ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ 250 ਰੁਪਏ ਰਿਣ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(vi) 8000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੈਕ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕਲੀਅਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ।†

(vii) 500 ਰੁਪਏ ਦਾ ਇੱਕ ਚੈਕ ਰੋਕੜ ਬਹੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਕਰਨਾ ਭੁੱਲ ਗਏ ।

28. ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਤੱਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ

29. ਵਟਾਂਦਰਾ ਪੱਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਲਿਖੋ । ਵਟਾਂਦਰਾ ਪੱਤਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ । ਵਟਾਂਦਰਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 1+3+2

Turn over

190-SS

	•
	30 .
	ठे
١	र्खे
	अंबर्डि अं
	ਮਾਂ ਤਲਪਟ 31
١	3
	31 March 2005 ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ
	ਦੁਤ
	ਗਈ
١	d
١	
١	

64,000	
700	ਆਹਰਣ =
1000	ਵਰਤਰੀ ਖਰਚੇ =
500	ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ =
5,000	ਦੇਣਦਾਰ =
10,000	ਵ਼ਰਨੀਚਰ =
100	ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ =
600	ਬੀਮਾ =
1,200	ਕਿਰਾਇਆ =
2,400	ਤਨਖਾਹਾਂ =
7,600	ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਰੋਕੜ =
400	ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਰੋਕੜ =
200	ਜਾਵਕ ਢੁੱਵਾਈ =
300	ਆਵਕ ਢੁੱਵਾਈ =
4,000	ਮਜ਼ਦੂਰੀ =
25,000	र्सृति =
5,000	ਅਰੈਭਿਕ ਸਟਾਕ =
	ਡੈਬਿਟ ਬਾਕੀ
000000000000000000000000000000000000000	

ਸਮਾਯੋਜਨ : (i) ਅੰਤਿਮ ਸਟਾਕ = 6000

- ਬਕਾਇਆ ਤਨਖਾਹ = 400
- (iii) (iv) ਫਰਨੀਚਰ ਤੋਂ ਘਿਸਾਵਟ = 10% ਪੇਸ਼ਗੀ ਕਿਰਾਇਆ = 100

ਵਪਾਰਕ ਖਾਤਾ, ਲਾਭ ਹਾਨੀ ਖਾਤਾ ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿਵਰਣ ਤਿਆਰ ਕਰੋ।

ਘਿਸਾਵਟ ਦੀ ਘਟਦੀ ਹੋਈ ਵਿਧੀ ਦਾ ਲਾਭ ਅਤੇ ਹਾਨੀਆਂ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਜਨਾਮਚੇ ਕਰੋ

32.

- Ξ ਇਕ ਛੋਟੇ ਸੈਂਡ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ 4,600 ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦਾ ਬਿੱਲ ਮੁਰੰਮਤ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਡੈਬਿਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
- Ξ 1200 ਰੁਪਏ ਦਾ ਇੱਕ ਰੇਡਿਓ ਮਾਲਕ ਦੀ ਨਿੱਜ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਰੀਦੀਆ ਪਰ ਇਹ ਖਾਤਾ ਬਹੀ ਵਿੱਚ ਰੇਡਿਓ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਡੈਬਿਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
- (iii) Z ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ 475 ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਾਲ ਵਿਕਰੀ ਬਹੀ ਵਿੱਚ 7**45 ਰੂ. ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ** ।
- (iv) ਐਂਸ. ਦੇਸਾਈ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ 750 ਕੁ. ਦਾ ਇੱਕ ਚੈਕ ਆਰ. ਦੇਸਾਈ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੇਡਿਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
- ਪਰਦੀਪ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 300 ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਾਲ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।
- 200 ਰੁਪਏ ਦਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਵਿਆਜ ਗਲਤੀ ਨਾਲ਼ ਛੋਟ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਡੈਬਿਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
- ਤੁਸੀਂ ਤਲਪਟ ਤੇ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਤਲਪਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕੀ ਕਦਮ ਹਨ ?

33.

190-SS

1+5=6

(5)

(Hindi Version)

- अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय-कोड/पेपर-कोड वाले खाने में विषय-कोड/पेपर-कोड 190 अवश्य लिखें
- उत्तर-पुत्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।
- (iii) સું उत्तर-पुरितका में खाली छोड़े गये पुष्ट/पुष्टों के पश्चात् हल किए गए प्रश्न/प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जायेगा।
- જ प्रश्न-पत्र तीन भागों (भाग-I, भाग-II तथा भाग-III) में बँटा है। प्रत्येक प्रश्न के अंक उसके सामने दिए गए हैं।
- भाग-1 में प्रश्न संख्या 1 से 10 तक 1-1 अंक के 10 प्रश्न हैं तथा सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। इनका उत्तर एक पंक्ति से ज़्यादा में ना हो।
- (viii) (vii) भाग-11 में प्रश्न संख्या 11 से 25 तक 4-4 अंकों के कुल 15 प्रश्न हैं। इनमें से किन्हीं 10 प्रश्नों के उत्तर स्पष्ट शब्दों में हैं। इनमें से किसी भी प्रश्न का उत्तर एक पेज से अधिक न हो।
- भाग-III में प्रश्न संख्या 26 से 33 तक 6 अंकों के 8 प्रश्न हैं। इनमें से किसी भी **पाँच** प्रश्नों का उत्तर स्पष्ट शब्दों में लिखिए। इनका उत्तर दो पेजों से अधिक न हो।

- बैंक समाधान विवरण . द्वारा तैयार किया जाता है।
- हास लगाने का एक कारण लिखें
- साझेदार संलेख के अभाव में साझेदार द्वारा व्यापार को दिए कर्ज पर कितने प्रतिशत ब्याज दिया जाता है ?
- एक विनिमय बिल के पक्षकार लिखें
- सिद्धांत की अशुद्धी का एक उदाहरण लिखें।
- आजीवन सदस्यता शुल्क का क्या अर्थ है ?
- साख तलपट के डेबिट पक्ष में लिखी जाती है। (सही/गलत)
- चालू देनदारी का एक उदाहरण लिखें।
- साझेदारी की एक विशेषता लिखें।
- <u>1</u>0. अदत्त खर्च के दो उदाहरण लिखें

- प्राप्ति एवं भुगतान खाता और आय एवं व्यय खाते में अंतर स्पष्ट करें।
- 31 मार्च 2016 को हम निम्नलिखित जानकारी को अंतिम चिट्ठे में कैसे दिखाएंगे : इनाम वितरण = 10,000

12.

इनाम के लिए प्राप्त दान = 7,000 दिए गए इनाम = 6,000

साझेदारी संलेख का क्या अर्थ है ?

190-SS

Turn over

- 14. एक जनवरी 2009 को अर्चना की पूँजी 50,000 रुपए थी। एक जुलाई 2009 को उसने 25,000 रुपए की पूँजी और लगाई। पूँजी पर ब्याज पता करो। ब्याज की दर 10% सालाना है।
- 15. एक साझेदार हर महीने के अंत में 1,200 रुपए आहरण करवाता है। आहरण पर ब्याज की गणना करें जब की ब्याज की दर 8% सालाना है।
- 16. तलपट की विशेषताएं लिखें।
- 17. हास की स्थाई किश्त विधि का अर्थ स्पष्ट करें
- 18. निम्नलिखित जानकारी से तलपट तैयार करें :

लेनदार = 30,000, स्थायी संपत्ति = 50,000, दफ्तरी खर्चे = 20,000, विक्रय = 2,00,000, आरंभिक स्टॉक = 60,000, बेचे गए माल की लागत = 1,50,000, देनदार = 60,000,

निम्नलिखित जानकारी से बेचे गए माल की लागत पता करें: रूँजी = 90,000, अंतिम स्टॉक = 40,000

19.

सीधे खर्चे = 2,000, अंतिम स्टॉक = 10,000 आरंभिक स्टॉक = 60,000, क्रय = 1,50,000, मजदूरी = 10,000,

- 20. एक बैंक द्वारा कौन-कौन सी सेवाएं प्रदान की जाती हैं ?
- 21. तलपट तैयार करने से पहले अशुद्धियों का शोधन करें :
- खरीद खाते का जोड़ 100 रुपए कम लग गया।
- Ξ हरी को विक्रय किए गए माल की 151 रुपए की रकम बिक्री बही में ठीक लिखी गई पर खतौनी 115 रुपए कर दी गई
- \equiv प्राप्ति योग्य बिल खाते में 100 रुपए अधिक लिखे गए। हरप्रीत को दी गई 300 रुपए की छूट उसके खाते में नहीं लिखी गयी।
- 22. लाभ रहित संगठन की विशेषताएं लिखें।
- 23. वालू वर्ष 31-3-2012 को चंदे की गणना करें : वर्ष के दौरान प्राप्त चंदा = 1,08,000

अग्रिम चंदा 1 -4-2011 11,000 9,000 31-3-2012 12,000 2,000

निम्नलिखित जानकारी से बिल की अदायगी की मिती बताएं : बिल की मिती बिल की समय अवधि

24.

1 जनवरी 3 मही

30 珙

45 देन

25. व्यापारिक खाते के डेबिट पक्ष में आम तौर पर कौन सी मेर्दे पायी जाती हैं।

धान-111

26. 1 जनवरी 2005 को एक कंपनी ने एक मशीन 56,000 रुपए की खरीदी उसे लगाने पर 4,000 रुपए खर्च किए। एक जनवरी 2007 को, जो मशीन 1 जनवरी 2005 को खरीदी थी उसे 40,000 रुपए में बेच दिया। हास हर साल 31 दिसंबर को 10% के मुताबिक स्थाई किश्त विधि के द्वारा लगाई जाती है। 2005 से 2008 तक का मशीनरी खाता तैयार करें

190-SS

- 27. निम्नितिखित विवरण से 31 दिसंबर 2006 का बैंक समाधान विवरण तैयार करें :
- रोकड़ बही का बकाया = 1850 रुपए।
- (ii) 6,000 रुपए के चेक जारी किए पर अदायगी के लिए पेश नहीं किए गए।
- (iii) धवन से 200 रुपए का चेक प्राप्त किया गया बैंक में जमा करवाया निरादरित हो गया।
- (iv) एक 510 रुपए का चेक बैंक में जमा करवाया पर गलती से 501 रुपए क्रीडेट कर दिए गए।
- बैंक द्वारा 250 रुपए ऋण-पत्रों पर ब्याज प्राप्त किया गया।

(vi) 8000 रुपए के चेक बैंक में जमा करवाए गए पर अभी तक क्लीयर नहीं हुए

(vii) 500 रुपए का चेक रोकड़ बही में लिख दिया बैंक में लेखांकन करना भूल गए।

- 28. साझेदारी संलेख का क्या अर्थ है ? इसके तत्व स्पष्ट कीजिए।
- विनिमय बिल का अर्थ लिखें। विनिमय बिल की विशेषताएं लिखें। विनमय बिल के हिस्सों की जानकारी दें।

1+3+2

निम्न 31 मार्च 2005 का तलपट दिया गया है:

	64,000	64,000
	Child and and	आहरण 700
	Company of the company of the company	दफ्तरी खर्चे = 1000
		छपाई और स्टेशनरी = 500
	1. 100 FF - 12 W. C. C.	देनदार = 5,000
		फर्नीचर = 10,000
		दी गई छूट = 100
		बीमा = 600
	SEC. GREE, 1 '12 Transfers an	किराया = 1,200
F	S. Charles as a contract back of	100 100 100 100 100 100 100 100 100 100
		11
19	See all the Second Second	II
		जावक दुवाई = 200
		आवक ढुवाई = 300
	पूंजी = 20,000	मज़दूरी = 4,000
	लेनदार = 4,000	खरीद = 25,000
4.	विक्रय = 40,000	आरंभिक स्टॉक = 5,000
	क्रेडिट बैंलेंस	डेबिट बैंलेंस
_		

- समायाजन : अंतिम स्टॉक = 6000
- बकाया वेतन = 400
- (iii) अग्रिम किराया = 100
- फनीचर पर हास = 10%

व्यापारिक खाता, लाभ हानि खाता और अंतिम चिट्ठा तैयार करें।

Scanned by CamScanner

2.																Not		33.							32.	31.	
	Αb			(viii)		(vii)		(vi)	<u>ક</u>	(iv)		(iii)		(ii)	Ġ	Note : (i)		तलपट	(vi)			_	,	Ξ	निन्नीलि	हास की ।	
Give one cause of applying depreciation.	A bank reconciliation statement is prepared by1	Part-I	questions in clear words and to the point. The answer of these questions should not be more than two pages.		The answer of each question should not be more than one page.	In Part-II Question No. 11 to 25 are total 15 questions of 4 marks each, out of which 10 questions are compulsory to attempt. Answer should be clear and to the point.	compulsory. Answer of these questions should not exceed more than one line.	In Part-I Question No. 1 to 10 are 10 questions of 1 mark each and all questions are	Marks allotted to each question are indicated against it.	Question paper is divided into three parts i.e. (Part-I, Part-II and Part-III).	evaluated.	Question's attempted after leaving blank page/s in the answer-book would not be		Make sure that the answer-book contains 30 pages (including title page) and are		You must write the subject-code/paper-code 190 in the box provided on the title page	(English Version)	तलपट से आप क्या समझते हैं ? तलपट तैयार करने के क्या कदम हैं ?	6		एस. देसाई से प्राप्त 750 रुपए का एक चेक आर. देसाई के खते में क्रेडिट कर दिया गया।	Z को विक्रय किया गया 475 रुपए का माल बिक्री बही में 745 रुपए लिख दिया।	कर दिया गया।	एक लघु शेड के निर्माण का 4,600 रुपए एक निर्माता का बिल मरम्मत खाते को डेबिट कर दिया गया।	निम्नतिखित गलतियों को ठीक करने के लिए जरनल इंद्राज करें :	हास की घटती किश्त विधी का लाभ-हानि सहित वर्णन करें।	
		18.	17. E	16. S		15 a	fi	14. 0	13. W	D	· Pr		13 H		:		10. W	9. St	8. W	7. Go				W	adv	In	

190-SS

[See 9th page

190-SS

[Turn over

- 19. Calculate cost of goods sold from following:
- Opening stock = 60,000, Purchases = 1,50,000, Wages = 10,000,

Direct expenses = 2,000, Closing stock = 10,000.

- 20. State the various services provided by a bank.
- 21. Rectify the error before preparing the trial balance:
- (i) Purchase book undercast by Rs. 100
- Goods sold to Hari Rs. 151 correctly entered in the sale book but by mistake written
- (iii) Discount given to Harpreet Rs. 300 omitted to be written in her account
- (iv) Bill receivable book is over cast by 100.
- 22. Write down the features of accounting not for profit organisation
- 23. Calculate the amount of subscription for current year 31-03-2012:

Subscription Received during the year = 1,08,000

1-4-2011 31-3-2012 9,000 12,000

Outstanding subscription 11,000 2,000

24. Calculate the due date of bill in following cases: Prepaid subscription

Date of bill Time period

- 1 January 3 Months
- (ii) 30 May 45 days
- 25. Write down items debited in trading account.

Part-III

- 26. A company purchased a machine on 1st January 2005 at Rs. 56,000. Spent Rs. 4000 on Prepare Machinery Account from 2005 to 2008 rate is 10% on straight line method, depreciation is provided at end of year 31st December. On 1st January 2007, machine purchased on 1st January 2005 sold at Rs. 40,000. Depreciation installation of machinery. On 1st January 2006, one more machine is purchased at Rs. 40,000.
- 27. Prepare bank reconciliation statement as on 31st December 2006 from following
- Balance as per cash book = Rs. 1850
- Cheque for Rs. 6,000 issued but not presented for payment.

- (iii) From Dhawan received the cheque of Rs. 200, deposited in the bank but dishonoured.
- (iv) A cheque of Rs. 510 deposited in the bank but wrongly credited as Rs. 501.
- Bank received the interest Rs. 250 on debenture.
- (vi) Cheques of Rs. 8,000 were deposited in bank but not cleared till date.
- (vii) A cheque of Rs. 500 entered in the cash book but omitted to be entered in bank.
- 28. What is partnership deed? Explain the elements of partnership deed.
- 29. What is bill of exchange? Write the features of bill of exchange. Describe the parts of bills of exchange.
- Following 31st March 2015 trial balance is given. Prepare Trading Account Profit and Loss A/c and Balance Sheet:

-	_				A				_				-	_			_
	Drawing	Office Exp.	Printing and Stationary	Debtor	Furniture	Discount allowed	Insurance	Rent	Salaries	Cash at bank	Cash in hand	Carriage outward	Carriage inward	Wages	Purchases	Opening Stock	Debit balance
	Ш	II	1	H	11 -	11	II	- 11	II	11	11	- [[ļI ·	П	11	11	V.
64,000	700	1000	500	5,000	10,000	100	600	1,200	2,400	7,600	400	200	300	4,000	25,000	5,000	
64,000				9			*						,	11 -	tors =	Sales = $40,000$	Credit balance
	-						K				7.					_	- 1

- Adjustment: (i) Closing stock = 6000
- (ii) Outstanding salaries = 400
- (iii) Prepaid Rent = 100
- (iv) Depreciation on furniture = 10%

190-SS

[Turn over

31.	Explain diminishing balance depreciation with its advantages and disadvantages.
32.	Journalise to rectify the error:
	 (i) A bill of manufacturer of Rs. 4,600 for construction of small shed wrongly debited to repair account. (ii) Rs. 1,200 being the cost of radio purchased for the personal use of proprietor has been debited to the radio account.
160	(iii) Goods sold to Z for Rs. 475 have been wrongly posted in the sale book Rs. 745.
	(iv) A cheque of Rs. 750 received from S. Desai was credited to the account of R. Desai.
6	(v) Goods returned by Pradeep worth Rs. 300 were not entered in the books at all.
	(vi) Rs. 200 paid towards interest has been wrongly debited to discount account.
33.	What do you mean by trial balance? Explain the steps to prepare trial balance.

190-SS